

STADSVERKENNINGEN TILBURG.

Verslag ronde 20, gelopen 1 augustus 2023.

Het gebied omsloten door de Bisschop Zwijsenstraat, Varkensmarkt, Nieuwstraat, De Ruijterstraat, Veestraat, Oerlesestraat, Willem Barendszstraat, Olivier van Noortstraat en Hoogtedwardsstraat.

Voordat we het verhaal van deze stadsverkenning beginnen een korte algemene inleidende uitleg. De wandelingen worden steeds gelopen door Ton Goossens, Ad van Eijck en George Bedaux. Ad maakt foto's van de panden, George beschrijft de wandelingen en Ton schuift de foto's in de tekst van George. We hebben het over **HIP**panden; HIP staat voor Heemkunde Inventarisatie Project. Wij geven een pand een HIPstatus als het geen gemeentelijk- of rijksmonument is maar wij (Ton, Ad en George) het wel monumentwaardig vinden.

We hebben het regelmatig over het Bouwarchief. Vanaf 1906 is de gemeente Tilburg begonnen met het registreren van alle te bouwen en te verbouwen werken. In het bouwarchief zijn alle bouwvergunningen met bijbehorende tekeningen van nieuwbouw en verbouwingen bewaard. Vanaf rond 2000 is dit papieren archief ook digitaal in te zien. Van panden die voor 1906 gebouwd zijn staat in het bouwarchief dus geen informatie over de bouw zelf ter beschikking, wel informatie over verbouwingen van die panden die na 1906 hebben plaatsgevonden.

Wij hebben het over **verbeterpunten**: dat zijn plekken die wij van een niet aanvaardbare kwaliteit vinden.

We citeren met regelmaat uit:

'Het Tilburg e.o. van Architect Jos. Donders geschreven door Donders' kleinzoon Wout van Bommel.

De BONAS publicatie 'Jos. Bedaux architect (1910- 1989)', geschreven door Christel Leenen.

De serie 'moNumenten'in Tilburg, deel 1, (nr. 1 tm 100), 2 (101 tm 200), 3 (201 tm 300), 4 (301 tm 400) en 5 (nr 401 tm 500) van de Heemkundekring Tilborch.

'Tilburg in 94 stadsverkenningen' behandelt alle huizen en gebouwen van Tilburg. De nieuwe wijken De Blaak, Tilburg Noord en de Reeshof zijn in deze publicatie niet meegenomen evenals de voormalige gemeentes Berkel Enschoot, Udenhout en Biezen Mortel.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze stadsverkenning mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, scans, opnamen of enige andere wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het redactieteam van het redactieteam dat bestaat uit George Bedaux, Ad van Eijck en Ton Goossens.

We beginnen vandaag op de hoek **Bisschop Zwijsenstraat** Hoogtedwardsstraat.

B Zwijsenstr 101-103 en Hoogtestr 17-48

Hier is in 2002 een groot appartementencomplex verrezen. Te hoog vinden wij. Maar het gebouw dat 37 appartementen en een parkeergarage herbergt ziet er qua materialisering goed uit.

B Zwijsenstr 101-103 en Hoogtestr 17-48

We zien twee indrukwekkende ingangspartijen. Baerschot Vastgoed Projectontwikkeling was de opdrachtgever en BO2 Architectuur en Stedebouw de architect. Bisschop Zwijsenstraat nr. 107 tm 101, Hoogtedwardsstraat nr. 17 en 19 en Hoogtestraat nr. 18 tm 48.

B Zwijsenstr 99-93

Van de woningen Zwijsenstraat nr. 99 en 97 zijn in 1929 de gevels verhoogd. Boekhouder C. van Croonenburg was toen de eigenaar en bouwkundige C. Smulders zorgde voor de tekeningen. De ramen boven hadden een T-indeling en beneden waren ze zesruits. Het zijn nog goed geconserveerde mooie panden. Nr. 95 is in 1926 gesplitst en verbouwd tot winkelhuis, werkplaats en bovenwoning in opdracht van de 'Firma F.G.A. van de Heuvel aanneemster'. De bouwkundige C. Smulders, die we net bij de burens leerden kennen, mocht weer voor de tekeningen zorgdragen. Links beneden zat, waar nu een vierkant raam zit, een poort naar de erachter gelegen werkplaats. De twee vierkante ramen boven hadden een T-indeling en rechts beneden was de winkel met links daarvan de deur voor de bovenwoning.

B Zwijsenstr 93

Nr.93 is een bijzonder pand vooral door zijn fraaie metselwerk en ook door de manier waarop de erker gedragen wordt. In het bouwarchief treffen we nog een gedetailleerde geveltekening aan met koppenmaten. Alles is uitgetekend behalve de naam van de architect. Bij de constructieberekening zien we echter wel een naam staan: N.V.Bouwmij vh M.J. Bedaux. Deze Bedaux, Sjel genaamd had een aannemingsbedrijf in de Voltstraat. Sjels werken worden overigens gekenmerkt door grijsgroene, brede, over de hele gevel doorlopende lateien en jawel die zien we hier ook duidelijk aanwezig. Boven zijn de kozijnen later vervangen door platte kunststof exemplaren. Het betreft een verbouwing van een woning tot winkelhuis die in 1930 plaats vond in opdracht van de Weduwe H. Bergmans. Sjel was mijn opa en de vader van mijn vader Jos. Bedaux, de architect.

B Zwijsenstr 91-87

Nr. 91, 89 en 87 krijgen van ons een **HIP**waardering. Ze zijn van een heel ander kaliber. Fraaie eenlaagse gevels met bijzondere topgevels en dakkapellen, gebouwd in 1913 in opdracht van Mej. M.C. van Rijswijk. Nr. 87 had aanvankelijk één etalageraam beneden maar in 1933 heeft Mej. Van Rijswijk het winkelhuis veranderd in een woning en dit raam laten vervangen door de twee ramen die we ook bij de andere woningen zien. Jammer dat de bekroning van de dakkapellen van 91 en 89 niet meer origineel is maar die van nr. 87 kan nog als voorbeeld dienen bij een eventuele restauratie in de toekomst. Nr. 91 wordt op dit moment verbouwd. Wij zijn benieuwd wat er achter de steigers tevoorschijn komt. Op nr. 85 was op het achtergelegen terrein tot 1976 de chroomlederfabriek de Hinde gevestigd. In 1979 is de fabriek gesloopt en zijn er, aan de Hoogtestraat- we zullen ze direct zien- woningen gebouwd.

B Zwijsenstr 83

B Zwijsenstr 83 Db

We blijven **HIP**onderscheidingen uitdelen. **Nr. 83** komt daar ook voor in aanmerking. Het pand is ook in 1913 gebouwd, als woning en kantoor. Leerlooier G. Mertens was opdrachtgever en Jos. Donders zijn architect. We geven zijn kleinzoon Wout van Bommel het woord:

‘Pand onder mansardedak met twee topgevels met natuurstenen lijst in boogvorm. Onder de dakrand een sierlijst ingelegd met mozaïek. Hardstenen plint vloeit over in de onderdorpels van de ramen die op dezelfde strakke wijze zijn vormgegeven als de betonnen lateien. Kleine halfronde balkonnetjes op de eerste verdieping op betonnen consoles met smeedijzeren hekwerk’

B Zwijsenstr 81-79

Nr. 81 en 79 zijn twee woningen die in 1963 door aannemer P. van der Meijs zijn gebouwd ter vervanging van vier krotwoningen. J.A.C. Huijsmans heeft ze getekend, met de excentrisch gesitueerde dakkapel. Netjes, in de stijl van de jaren zestig met name het stramien van de dakkapel.

B Zwijsenstr 77

Nr. 77 en 75 zijn twee gebouwtjes die op het terrein achter nr. 79 zijn gesitueerd en voor ons niet interessant zijn. Het gat in de gevellijn met de lelijke witgeschilderde kopgevels van nr. 79 en 69 komt wel in aanmerking als **Verbeterpunt**, zeker in deze verder prachtige straat.

B Zwijsenstr 69-63a

We gaan op **nr. 69, 67, 65 en 63a** verder met het uitdelen van **HIP**vermeldingen. Het betreft twee woningen en een winkelhuis gebouwd in 1936 in opdracht van J. en M. Tooten, bakker. De handtekening van de architect is niet leesbaar maar doordat er 'Goirle' boven staat vermoed ik dat het architect A. van Gool is geweest. Hij heeft in Tilburg en omstreken in de jaren dertig veel mooie gebouwen gerealiseerd in de stijl van de Amsterdamse school. Hij heeft hier een bijna symmetrisch compositie weggezet rond de halfronde poort in het midden, met daarboven het balkon en de topgevel die overkraagd wordt door een dak met een ruim overstek.

B Zwijsenstr 69-63a D

Overall zien we verrassende details die we niet vaak elders tegenkomen, zoals de 'klossenensembles' onder de dakgoten, de rollaag versierd met gele tegels rondom de halfronde poort, de beëindiging van de gevels van de woningen **69** en **63a** met een rijtje horizontaal gelegde dakpannen. Het zadeldak van het winkelhuis nr. **67** en **65**, en de iets lagere schilddaken van de woningen. We raken niet uitgekeken. We moeten verder.

B Zwijsenstr 63-59

Nr. 63, 61 en 59 vragen ook om aandacht. Hele andere huizen die hun schoonheid vooral aan de herhaling danken. Drie huizen, nr. 63 met één raam, nr. 61 met twee ramen, nr. 59 met twee ramen. Gestuukte gevels met rondom de ramen een eenvoudig lijstje. Oorspronkelijk hadden de huizen ieder één dakkapel. In 1974 is daar verandering in gekomen. De woningen staan hier al lang, al vóór 1900.

Varkensmarkt 27-35

We gaan met de nieuwe bebouwing de hoek om, de Varkensmarkt op. We zien links één wand van een en dezelfde woningen. Zojuist bekoorde ons de herhaling, maar hier is de herhaling te veel van het goede. We zien ook geen voordeur en die missen we hier wel. Het is één gebouw met drie ingangen, en 9 adressen, nr. 27 tm 35. En die 9 adressen bieden onderdak aan maar liefst 59 wooneenheden. De woningen zijn gebouwd in 1982, in opdracht van de Stichting Studentenhuisvesting Tilburg en het ontwerp is van architectenburo j.hurkmans b.v. Bakstenen gevels in twee lagen met daarboven een mansardekap met regelmatig terugkerende identieke dakkapellen.

Varkensmarkt 26

Dan wijkt voorbij deze bebouwing de straatwand fors achteruit. Hier kun je je nog een beetje voorstellen dat hier een varkensmarkt is geweest. Op nr. 26 zien we een in 1927 gebouwde woning. De opdrachtgever was betonwerker N. Zoontjens en zijn architect A. van Gool uit Goirle. De handtekening is nu wel leesbaar. Een groot huis maar het heeft niet, met name door de kleur van de baksteen, de allure van de huizen die we net zagen. De raamindelingen zijn nog oorspronkelijk. De twee ramen rechtsboven hadden in hun helften nog twee horizontale spijltjes.

Hoogtestraat

En dan begint de 'nieuwe' bebouwing. De Hinde II. We lopen de hoek om en aan de linkerkant van de Hoogtestraat zien we in totaal de 20 woningen die het in 1979 door Sigma Bouw B.V. gerealiseerde bouwplan omvatte. Het ontwerp is van Buro voor Architectuur Pieter Ghering BNA. Chroomlederfabriek de Hinde is in 1921 door de broers A. en H. van Delft en H. van der Eerden opgericht. Het leer werd geloooid met chroomzouten. De fabriek is in 1975 gestopt.

Hoogtestr 4-8

Hoogtestr 12-16

De twintig woningen, nr. 2, 2a, 4, 4a, 6, 6a, 8, 8a, 10, 10a, 10b, 12, 12a, 12b, 14, 14a, 14b, 16, 16a en 16b, zijn gebouwd in de stijl van de jaren zeventig, met verspringende rooilijnen, daken en gevels. Hier zien we veel kopgevels die op zichzelf al voor verspringende daklijnen zorgen. Voorbij nr. 16b komen we het appartementengebouw van BO2 weer tegen met zijn pontificale ingangen. Wel een contrast die strakke gevels vergeleken met de 'nieuwe truttigheid' zoals deze jarenzeventigstijl ook wel denigrerend werd genoemd. We gaan via de overkant terug. Nr. 43 tm 11 zijn 22 woningen die in 1975 gebouwd zijn. We krijgen het bouwplan in het bouwarchief niet geopend. Ik veronderstel dat het ook architectuur van Pieter Ghering is. Het wijkt qua stijl immers niet veel af van de woningen aan de overkant. De Hinde I zal het bouwplan geheten hebben.

Hoogtestr 7-9

Nr. 9 en 7 zijn woningen die in 1987 gebouwd en ontworpen zijn door Publieke Werken. We zien een mix van stijlen, enerzijds de architectuur van Ghering en anderzijds, kijk naar de vier raampjes in de gevel, naar de jaren vijftig stijl van de woningbouw die we zien als we de hoek om gaan.

Veestr 2-36

We voegen de daad bij het woord en gaan die hoek om en komen zo in de Veestraat. Eerst de linkerkant, daar zien we op nr. 2 tm 36 18 woningen met in totaal negen maal de vier raampjes die we net in de Hoogtestraat zagen. Het bouwarchief maakt alleen melding van het feit dat de Gemeentelijke Woning Dienst in 1984 wat klepraampjes heeft aangebracht maar ik kan er meer over vertellen. Wij zijn deze woningen al eerder tegengekomen en wel tijdens onze stadsverkenning 12, in de Forelstraat. Deze woningen dateerden van 1959 en waren gebouwd in opdracht van Publieke Werken naar een ontwerp van Jos. Donders. Dus die gegevens zullen voor deze huizen ook gelden. Misschien dat het bouwjaar iets afwijkt.

Veestr 28-36

Bij nr. 26 en 28 valt de gemeenschappelijke zonwering op. Eén scherm dat over twee huizen doorloopt en zelfs de voordeuren uit de zon houdt.

Veestr 9a-17a

We kijken naar de overkant waar we op 9a, 11a, 13,15a, 17a en 19a, zes woningen zien van een bouwplan van in totaal 14 woningwetwoningen dat hier is gerealiseerd in 1985 in opdracht van de Stichting Verenigde Woningcorporaties naar een ontwerp van Harrie Verhoeven uit Hilvarenbeek. Eenlaags, met dakkapel en zadeldak, woningen met twee slaapkamers. Hier zien we er zes, iets verder nog eens drie en om de hoek aan de Nieuwstraat nog eens drie.

Dan volgt op nr. 21 nog een pand van voor de vorige eeuwwisseling. Ook hier slechts een deur, een raam en een zadeldak. In 1974 is de gevel omhoog gegaan en kwamen er boven twee ramen bij. Het pand kreeg toen ongeveer de gevel die we nu zien.

Veestr 23-27

Op nr. 23 tm 27 zien we de drie woningen van het plan van Harrie Verhoeven.

Veestr 31-33

Nr. 31 tm 35 zijn weer oude woningen van vóór 1900. Op 33 en 35 kom ik de in 1906 de namen van L. van Pelt en J. van de Sande tegen, van beroep bakkers die dan hun kap veranderen. Verder is hier aan de buitenkant niet veel gebeurd.

Veestr 37-45

Nr. 37 is in 1973 in bewoonbare staat veranderd nadat eerder deze woning onbewoonbaar was verklaard. In 1976 kreeg het pand ongeveer de huidige, verhoogde gevel.

Nr. 39 heeft een keer zijn woonkamerraam vergroot maar wanneer is niet bekend. Ook een oud huis en dat kunnen we ook van de volgende vier huizen zeggen.

Van nr. 41 is in 1955 de gevel omhoog gegaan. J. de Bresser maakte er toen een winkelhuis van. In 1992 is er een snackbar in gevestigd.

De gevel van nr. 43 is in 1966 verhoogd en heeft toen het huidige aanzicht gekregen.

Nr. 45 heeft aanvankelijk net als 47 een mansardekap gehad. Wanneer de gevel met één laag verhoogd is is onduidelijk. In 2004 is er nog een derde laag aan toe gevoegd.

Veestr 47

Nr. 47 heeft nog een goed onderhouden authentiek gevelbeeld met mooi siermetselwerk in de rollagen en de gootlijst.

Den Haenstr 12-2

We gaan rechtsaf de Den Haenstraat in en vallen hier wat plompverloren in een groot vooroorlogs bouwplan. Het betreft het in 1922 gerealiseerd plan Korvelsche Kerkdijk. De Directeur van de Gemeentelijke Woningbouw dienst Ir. J.D. Meijning heeft hier onder zijn architectuur een kleine honderd arbeiderswoningen gebouwd. Een deel van de woningen is inmiddels gesloopt en de andere zijn in 1972 door de Gemeentelijke Woning Dienst ingrijpend gerenoveerd. Eenlaagse gevels zijn opgetrokken. Architectenburo C. Peeters uit Ulvenhout heeft de woningen een ander, onherkenbaar gezicht gegeven, waarbij veelruitsramen met kaalslag zijn geconfronteerd. De woningen hebben bij een latere renovatieronde met name op de kopgevels aandachttrekkende overstekken gekregen. Bij nr. 14 worden we daar meteen mee geconfronteerd. Daar zien we in de gevel van de voordeur overstekken die bijna op vleugels lijken. Bij de woningen 12 en 2 gebeurt hetzelfde maar dat krijgt daar door de rij aansluitende zadelpakwoningen op nr. 4 tm 10 meer verband. We zien nu ook dat bij de laatste renovatie een groot deel van de kale ramen van Peeters horizontale spijlen hebben gekregen.

Den Haenstr 21-7

Aan de overkant is een rij van deze 1922-woningen gesloopt en vervangen door nieuwbouw: nr. 21 tm 7. Ik krijg er van het bouwarchief geen informatie over. Als ik het goed heb is het architectuur van het Rotterdamse bureau De Zwarte Hond en het bouwjaar moet rond 2005 gelegen hebben. TIWOS zou de opdrachtgever zijn geweest. Verzorgde moderne architectuur met warm paarsrood metselwerk. De gevels zijn aan de voorkant wat hoger dan aan de achterzijde. Lessenaarsdaken zou je zeggen maar dan zonder overstekken. Voordat we de Van Speijkstraat in lopen maken we de Den Haenstraat af met nog drie woningen van het 1922-plan: nr. 1, 3 en 5 en kijken we nog terug naar de overkant naar de taps toelopende poort tussen woning 12 en 10.

v Speijkstr 1-5

En dan dus de Van Speijkstraat in. Rechts op nr. 1 tm 35 zien we in totaal 18 woningen van het plan Korvelsche Kerkdijk. Deze zijn gebouwd in 1923. In het midden van de straat wijkt de gevelwand twee woningen breed terug om ruimte te laten ontstaan voor groen en parkeren.

v Speijkstr 2-20

We lopen via de overkant terug, nr. 20 tm 2. Hier zijn de 1923-woningen ook rond 2015 vervangen door de nieuwbouw van De Zwarte Hond. Hier wijken de gevels in het midden een meter achteruit. De eindwoningen, nr. 20 en 2, hebben als versiering een groot raam met een betonnen lijst gekregen.

Nieuwstr 64-62

We slaan linksaf en lopen via een stukje Den Haenstraat dat we net al zagen naar de Nieuwstraat en gaan daar rechtsaf. Nr. 64 en 62 zijn nog twee woningen van het 1922plan.

Nieuwstr 60

Nr. 60 zal van rond 1900 dateren. In 1930 is door de toenmalige eigenaar bankwerker J. de Kort-Dirken in de ramen glas in lood aangebracht. De luiken stonden toen nog niet op de tekening. In 2009 is de dakkapel in het dakvlak verschenen.

Nieuwstr 58-50

Nr. 58 was ook een eenlaagse zadeldakwoning met twee ramen. In 1966 is hier de gevel verhoogd en kreeg het pand het huidige aanzicht.

Ook nr. 56 is een meer dan honderdjarige woning. Hier heeft de gevel het huidige gezicht gekregen in 1973.

Bij nr. 54 is hetzelfde gebeurd in 1983.

Bij nr. 52 vond ik in het archief nog een naam: Weduwe Pulskens. Zij vernieuwde in 1935 de inrichting voor afvoer van huishoud- en hemelwater van nr. 52 en 50. In 1973 ging hier de gevel omhoog, terwijl dat voor nr. 50 al een jaar eerder, in 1972, was gebeurd. Van dit laatste huis valt nog te vermelden dat de raamindelingen van nu afwijken van de tekening van 1972.

Van nr. 48 treffen wij geen tekening aan in het bouwarchief. Het pand lijkt nog niet zo lang geleden gebouwd. De grote houten deuren (zijn het garagedeuren?) vallen op.

Van het witte huis op nr. 44 verstrekt het bouwarchief geen informatie. Het heeft een eigen stoep.

Nieuwstr 42-40

Nr. 42, 40 en 38 hebben gemeen dat in 1915 fabrieksarbeider A. Brouwers vergunning vroeg voor de aanleg van een inrichting voor huishoud- en hemelwater. De dakkapellen van 42 en 40 zullen ongetwijfeld latere toevoegingen zijn maar wanneer precies is onbekend.

Nieuwstr 38-20

Nr. 38 is in 1974 geheel nieuw gebouwd naar een ontwerp van Architectenburo A. Heerkens.

Nr. 34 en 32 zijn in 1966 gebouwd door aannemer F. van Aarle. Muurankers versieren de gevels.

Nr. 30 tm 24 zijn vier woningen die in 1960 gebouwd zijn. Herkenbaar van die tijd, een verticale strook metselwerk waarin de voordeur en een klein raam was opgenomen en een tweede verticale strook met de gestapelde ramen van woonkamer en slaapkamer met daar onder borstweringen meestal in een ander materiaal dan baksteen.

Ook de volgende woningen, nr. 22 tm 14, hebben deze gestapelde ramen. De ze zijn in 1959 gebouwd door Storimans en v/d Weegen N.V. en het ontwerp is van F. Grips uit Vught. Hier is de verticale strook metselwerk gereserveerd voor het toiletraam en de achterom. De voordeur is onderdeel van de raamstrook geworden.

We gaan de hoek om en anders dan we verwachten treffen we hier nog een stukje Nieuwstraat aan, nr. 14 tm 4. Het zijn de zes woningen die we nog te goed hadden van het in 1985 gebouwde 14-woningenplan van de S.V.W. en architect Harrie Verhoeven uit Hilvarenbeek. We zagen ze vandaag al eerder hier de hoek om in de Veestraat.

Nieuwstr 66-72b

We lopen het hele stuk Nieuwstraat terug en beginnen op nr. 66 het vervolg van deze straat.

De nrs. 66, 68, 70, 72, 72a en 72b horen bij het bouwplan van 22 woningen dat wij al in Den Haenstraat zagen. Opdrachtgever en architect J.D. Meijsing van de Gemeentelijke Woningbouw dienst en in 1972 gerenoveerd door C. Peeters uit Ulvenhout.

Nieuwstr 74-92

De nummers 74, 74b en 76 hebben een gemeenschappelijke geschiedenis. Eerst bouwt in 1907 op 74 en 74b hovenier C. Fouchier twee eenvoudige woningen: een mansardekap, een raam en een voordeur. In 1910 bouwt deze hovenier rechts van deze huizen aan de straat een lange bergplaats. In 1970 wordt de linkse woning verbouwd en krijgt van architect H.A.M. van Olphen de huidige gevel. Op nr. 74b wordt het in 1907 gebouwde huis in 1979 gesloopt en bouwt F. van Hout een nieuw huis. De architect is J.K. Peters. De gevel is na de bouw niet meer gewijzigd.

Nieuwstr 76

Op nr. 76 wordt in 1949 de bergplaats die intussen werkplaats geworden was verbouwd tot werkplaats met bovenwoning. Aannemer Jos vd Hout is opdrachtgever en Jan Robben maakt er een mooi plaatje van met veel veelruits ramen. Bij een verbouwing in 1962 worden alle veelruits ramen vervangen door enkelruits ramen. Later is op de begane grond het raam vervangen door een tweede poort.

Dan zijn de woningen 78 tm 90 aan de beurt, zeven identieke woningen, alle in 1934 gebouwd, een ontwerp van architect J. Smolders, maar gebouwd met verschillende opdrachtgevers. Voor nr. 78 en 80 was dat de goudsmid J. vd. Hoeven, voor 82 en 84 de arbeider M. Boset en voor 86, 88 en 90 G. van Roozendaal. Bij nr. 90 kunnen we als enige huis alle ramen zien. De boven ramen hebben nog de originele indeling, een raam met een bovenlicht. Het woonkamerraam had een indeling met aan een kant een verticaal zijraam en aan de bovenkant een horizontaal bovenlicht. Nr. 80 is in 1968 geheel door brand verwoest en opnieuw door eigenaar B. vd. Hoeven opgebouwd.

Nieuwstr 94-92k

Nr. 92 is in 1930 door meubelmaker M. van Oers gebouwd naar een ontwerp van Bern. Simons. Het raam in het midden boven had een T-indeling, en het raam beneden een jarenzeventig indeling: links en rechts een verticaal zijraam en boven een horizontaal bovenlicht. De zijgevel van nr. 92 heeft onlangs een kunstzinnige behandeling gekregen. Met verschillende grijstinten zijn bijzondere perspectieven gecreëerd.

Op nr. 94 zien we weer een vervolg van het bouwplan van J.D. Meijning gebouwd in 1923. We volgen het plan links af de hoek om de Van Heemskerckstraat in, nr. 2 tm 34, 34a (18 woningen) en dan weer terug nr. 41a en 41 tm 1. (22 woningen). We hebben deze woningen net al gezien. Alle gebouwd in 1923 en gerenoveerd in 1969 door C. Peeters uit Ulvenhout, de man van de kaalslag en de klepramen. Een jaar of acht geleden

zijn de woningen opgewaardeerd met o.a. overstekken en is de kaalslag wat verzacht met enkele drieruits ramen.

Nieuwstr 96-110

We slaan linksaf en vervolgen de Nieuwstraat waar we op nr. 96 tm 110 nog eens acht woningen van het 1923plan van Meijsing zien.

De Ruijterstr 2-24

Dan gaan we weer linksaf de De Ruijterstraat in. Aan de linkerzijde hebben we daar eerst een rechte rij van nr. 2 tot en met nr. 24, 12 woningen, nog steeds Meijsingwoningen van 1923. Hier zijn de gevels, toch wel rustgevend, ongeschilderd gelaten.

De Ruijterstr 26-38

De Ruyterstr 40-62

Dan maakt de straat een knik maar links en vervolgen we met nr. 26 tm 38, nog eens zeven Meijsingwoningen maar nu met geschilderde gevels en dan, als de straat zijn volgende knik maakt, nr. 40 tm 62, nog eens twaalf Meijsingwoningen en nu weer ongeschilderd.

We gaan linksaf voor nog een klein stukje onverwerkte Meijsing op Van Speijkstraat nr. 47 tm 17, nog eens zes woningen.

Via de overkant weer terug. Daar zien we op nr. 22 tm 30 De Zwarte Hond zijn bouwplan vervolgen. Hier vallen ons de gevelvlakken op die verticaal gemetseld zijn. Van 2005 hadden wij deze woningen ongeveer gedateerd. Ad merkt op dat deze woningen waarschijnlijk in de fabriek gemetseld zijn en als gevelplaten in de bouw verwerkt zijn.

De Ruyterstr 64-80

We gaan weer linksaf en vervolgen daar de De Ruijterstraat. Aan de linker kant zien we de volgende serie woningen van De Zwarte Hond, nr. 64 tm 80. We hebben er al veel van gezegd. Mooie woningen.

Veestr 86- A Tasmanstr 1a

We steken de Abel Tasmanstraat over rechtsaf de Veestraat in en blijven ook daar aan de linkerkant. Het pand op de hoek heeft twee adressen, Abel Tasmanstraat 1a en Veestraat 86. Het bouwarchief zegt er niets van. Het BAG geeft als bouwjaar 1939 op, Het zal een winkel op de hoek zijn geweest, later wit geschilderd om de aandacht te trekken.

Veestr 88-98

Nr. 88 tm 98 zijn zes huizen in 1939 gebouwd door aannemer C. Sprengers. Het ontwerp is van P.J.M. Wayers geweest. Bij nr. 92 lijkt de oorspronkelijke raamindeling het best behouden. Het woonkamerraam heeft daar zelfs nog het horizontale bovendeel van het jarendertig raam dat alle huizen sierden, met veel blank glas in lood. Nr. 96 en nr. 98 hebben grote dakkapellen gekregen in resp. 2013 en 2008.

Veestr 104

Nr. 100 en 102 bestaan niet en dus kijken we ineens naar 104 en dat werd al gedaan in 1932 toen Koopman A. van Dooremalen hier samen met zijn architect C.J.H. van Domburg dit winkelhuis opleverde. Het pand is nu door rolluiken geheel geblindeerd. Toch proberen we de tekeningsituatie en de situatie van nu te vergelijken. De kleine deur links was toen een dubbele deur voor de onderdoorgang naar achter. In 1958 heeft Mevr. J. van Dooremalen de doorgang gehalveerd. Het raam op de begane grond is het oude etalageraam. Hier zat rechts hiervan de winkeldeur aan vast. Die is er bij een verbouwing in 2000 af gegaan. In 2006 is de grote dakkapel in het zicht verschenen.

Veestr 106

Veestr 106 Dk

We steken de Houtmanstraat over na eerst in deze straat de zijgevel van het hoekhuis Veestraat 106 gezien te hebben. Een interessant pand van architect F.P.J. Ruts, gebouwd in 1931 door bierbouwer F. de Leijer, als koffiehuis. Op de Broekhovenseweg (Zuid) zagen we ook panden van Ruts met deze gevelbeëindiging met zwarte keramische gevelafdekken. Op de hoek trekt een bijzonder beeldje geplaatst op een dito voetstuk de aandacht. Is het een Maria?

Veestr 108-122

Veestr 110 D

Op nr. 108 tm 120 heeft de Firma Joh. Appels Bouwondernemer in 1939 zeven woningen gebouwd. Ton merkt op dat de gevelwand wat gebogen is. Mooie woningen van een onleesbare architect. Boven was het grote raam verticaal in drieën gedeeld en beneden had het woonkamerraam de jarendertigindeling. In het dak bescheiden dakkapellen.

Nr. 122 is blijkbaar later aan het bouwplan voor de zeven woningen toegevoegd. Ook in 1939 gebouwd en ook door Appels. Boven dezelfde ramen als de andere woningen, beneden het etalageraam met links de deur.

We gaan weer linksaf de Oerlesestraat in waar we vandaag alleen de oneven kant doen: de linkerkant.

Oerlesestr 57 trafo

Dat begint met nr. 57, een nutsgebouwtje dat in twee fases gebouwd is, met een voortuin. Het eerste deel, rechts is in 1925 in opdracht van D. Huender, directeur van Publieke Werken, gebouwd. Een 'regulateurgebouwtje' werd het toen genoemd. Het rechter gebouwtje is er in 1948 bij gezet, een hoogspanningsruimte. De directeur van het Gemeentelijk Elektriciteitsbedrijf was toen opdrachtgever.

Oerlesestr 55-45

Op nr. 55 tm 49 zien we vervolgens vier woningen die in 1939 gebouwd zijn door aannemer Joh. Corsten samen met zijn 'huisarchitect' Jan Robben. 'Middenstandswoningen' noemen ze het. Nr. 53 laat boven nog het verticaal in drieën gedeeld raam zien met in het midden een bijna vierkant raam en opzij twee smalle exemplaren. Het raam beneden had de jarendertigindeling. Ook hier weer bescheidenheid in het dak. Nr. 44 is blijkbaar een bonushuis geweest voor Corsten. We zien eenzelfde huis maar enkel een bouwvergunning voor vier woningen. Nr. 45 en 43 zijn twee van de zes huizen die de aannemer J.J. Schuurkes hier heeft gebouwd in 1937. Een architect staat niet op de tekening vermeld. Het huis op nr. 43 lijkt nog de originele bovenramen te hebben. Beneden hadden de ramen bovenlichten. De dakkapellen stonden wat uit elkaar maar wel verbonden door één plat dak. Hier is de ruimte tussen de kapellen dicht gemaakt.

W Barentszstr 17-11

We gaan linksaf voor de linkerzijde van de Willem Barentszstraat. Op nr. 17 tm 11 zien we de resterende vier woningen van het plan Schuurkes. En op nr. 15 nog een helemaal authentieke gevel. Mooie woningen. Jammer van de losgemaakte dakkapel van nr. 11, goedgekeurd door de gemeente in 2007.

Houtmanstr 18-8

We gaan nog eens links de hoek om voor in totaal twaalf woningen in de Houtmanstraat, eerst links nr. 17 tm 7 en dan terug de nummers 8 tm 18. Ze zijn gebouwd in 1927 door de directeur van de Gemeentelijke Woningbouw dienst. Het bovenraam had de volgende indeling: het linkerraam en het rechterraam was horizontaal met één spijl in tweeën gedeeld en het midden raam was door een kruis in vier ruiten verdeeld. Het woonkamerraam bestond uit twee staande ramen met vier horizontale ruiten per raam. Architectenburo C. Peeters uit Ulvenhout heeft de ramen van woningen ook hier kaal gemaakt. Dat gebeurde bij een renovatie in 1975. Bij een latere renovatie in 2014 zijn de ramen in de kopgevels uit het gevelbeeld verdwenen.

W Barendszstr 9-3

We slaan linksaf en vervolgen de **Willem Barendszstraat** met **nr. 9 tm 3**, nog eens vier huizen gebouwd door J.J. Schuurkes. Dit bouwplan is ook gerealiseerd in 1937. Hier zijn echter alle vier de woningen honderd procent authentiek, zelfs de voordeuren. We 'belonen' dit met een plaats op onze **HI**lijst. Jammer nog van het rolluik op nr. 3. We slaan weer linksaf voor de **Abel Tasmanstraat**. Links heen en via de overkant terug. Nr. 11 tm 5 zijn vier woningen die in 1937 gebouwd zijn door Jos. Heerkens, de aannemer. Bij o.a. nr. 5 zien we boven nog de originele raamindeling. De originele woonkamerraamindeling is overal verdwenen. Het smalle raam had nog een bovenlicht en het grote raam had op dezelfde hoogte een bovenlicht en een zijlicht aan de andere kant van waar het smalle raam zat.

Dan krijgen we op nr. 3b, 3a, 3 en 1 nog vier woningen die in 1939 gebouwd zijn door aannemer Johan Corsten en zijn architect Jan Robben. Bij 3b zien we nog boven en onder de originele raamindeling met in het bovenlicht van het woonkamerraam vijf vierkante raampjes met blank glas in lood. Bij 3a zien we in de dakkapel nog de roedeverdeling in de twee buitenste raampjes.

Aan de overkant zien we op de hoek, op nr. **2aa**, ja met tweemaal een 'a', een voormalig winkelhuis gebouwd in 1933 door koopman H. Moonen. Het ontwerp is van Arn. van Poppel. De gevels zijn al heel lang (meer dan 10 jaar) met witte verf dicht geschilderd. We maken er een **verbeterpunt** van.

A Tasmanstr 2-2a

Dan volgen op nr. 2 en 2a twee woningen die ook door Joh. Corsten gebouwd zijn maar met een ander architect. Zijn naam is niet leesbaar. Ze zijn twee jaar eerder gebouwd, in 1937. Nr. 2a heeft nog veel van de oorspronkelijke gevel. Het woonkamerraam heeft nog het bovendeel van de oorspronkelijke jarendertigindeling. Nr. 2b heeft van de drie losse bovenramen één groot raam gemaakt.

A Tasmanstr 10-2

Dan volgen op nr. 2b en 2c het volgende plannetje van Joh. Corsten, ook voor twee woningen, ook in 1937, van dezelfde architect die nu twee initialen krijgt G.W. De drie losse ramen boven worden nu één raam in drie delen en de rechte deuren worden nu halfrond.

Dan volgen op nr. 2d en 4 tm 10 vijf woningen die ook weer door Corsten gebouwd zijn, ook weer in 1937 en ook weer met G.W. als architect. De gevel is weer wat veranderd. De woonkamer heeft hier twee losse ramen gekregen met enkel een horizontaal kalf op 40 cm van de bovenkant. De nummers 2d en 8 hebben die ramen in resp. 1988 en 1987 ingeruild voor één groot raam. Ook de drie losse bovenramen zijn hier ingewisseld voor één enkel raam.

O v Noortstr 47-53

We gaan weer linksaf waar we nu een andere straatnaam krijgen: de Olivier van Noortstraat. We nemen ook hier de linkerkant, de oneven kant. Nr. 53 tm 47 zijn nog eens vier woningen van aannemer Joh. Corsten, nu weer met architect Jan Robben, gebouwd in 1938. Mooie woningen. Nr. 49 heeft nog de originele raamindelingen in de gevel en bij nr. 53 zien we in de twee dakkapelramen nog de zes ruitjes blank glas in lood.

O v Noortstr 45a-53

Bij nr. 45a beginnen we aan een bouwplan voor oorspronkelijk 25 woningen, gebouwd in 1951 in opdracht van Publieke Werken. De architectuur is van Jos. Schijvens. Vier woningen aan de Veestraat zijn er inmiddels van afgebroken. Hier zien we het eerste huis. De woningen kennen twee hoofdtypes. Het type van de losse ramen zien we nu. Een groot slaapkamerraam boven en een groot woonkamerraam beneden, omlijst door een lijst van horizontale en verticale rollagen die aanvankelijk (denk ik) nog niet geschilderd waren. Hier, bij deze woning, zien we de losse ramen in een brede variant. Deze ramen waren oorspronkelijk horizontaal onderverdeeld in zes ruiten, een horizontale spijl en twee verticale.

We gaan linksaf de Jacob Lemairestraat in. Daar zien we eerst twee mooie rood geschilderde houten deuren met ook hier de rollagenlijst, Ze maken onderdeel van het plan en hebben daarom een dak en een soort schoorsteen gekregen.

J Lemairestr 11-1

Dan volgen op 11 tm 1 zes woningen van het Schijvensplan, alle van het losse-ramen-type en de smalle variant. De ramen van de smalle variant waren in vieren gedeeld. We zien nu dat alle woningen van dit plan in Vlaams verband gemetseld zijn een verband dat Jos. Bedaux ook vaak toepaste. We zien nog een tuinmuur waar in het midden een topgeveltje boven uit rijst met daaronder nog een origineel vierruits raam. Bij een renovatie is deze topgevel met gevelafdekpannen afgewerkt terwijl dat oorspronkelijk gebeurde door de eind pannen vast te leggen in een cementzoom. De volgende Schijvenswoning staat aan de Veestraat. Die laten we nog even links liggen.

J Lemairestr 14-2

Via de overkant lopen we weer terug, nr. 2 tm 14, nog eens zeven Schijvenswoningen. Deze zijn alle van het gestapelde-ramen-type. We zien boven en beneden twee brede ramen die nu in één grote lijst zijn samengevat. En tussen de ramen is de borstwering gevuld met siermetselwerk. En dan volgt weer een tuinmuur met een puntgevel. Hier is het raam weg gemetseld. In de kopgevel van het volgende huis zien we de ook door Schijvens veel toegepaste uitgebouwde ramen. Hij liet die steunen op opvallend zware klossen. De vierruitsindeling is bij een renovatie uit het raam verwijderd.

We gaan linksaf de Olivier van Noortstraat weer in. Hier zien we de laatste serie Schijvenswoningen, nr. 45 tm 37 en 35a, zes woningen, alle van het gestapelde ramentype, bouwjaar 1951. De tuinmuurtjes met ezelsruggen horen ook bij deze architectuur. De gestapelde ramen hadden oorspronkelijk ook een zesruitsindeling met één horizontale roede en twee verticale.

O v Noortstr 31-35

Dan volgt op nr. 35 een huis gebouwd in 1956. Het ontwerp is van A. van Gool uit Goirle die dus ook in de wederopbouwstijl kan bouwen. De gevel is weinig veranderd.

Op nr. 33 en 34 en het huis op de hoek met zijn adres aldaar zien we drie woningen die gebouwd zijn in 1939 door aannemer H. Heerkens met H. Wentink als architect. Het grote raam boven was in drie gelijke ramen verdeeld die ieder weer in zes glas in lood ruitjes verdeeld waren. Je ziet deze verdeling nergens terug. Het hoekhuis heeft in 1990 zijn erker ingeruild voor twee openslaande deuren en in 2008 een dakkapel gebouwd. Het hoekhuis heeft nr. 43 in de Jan van Riebeeckstraat krijgen we te zien als we linksaf deze straat zijn ingegaan.

J v Riebeeckstr 7-41

J v Riebeeckstr 1-74d

En dan volgt een toch wel wat grote vreemde eend in de bijt. TIWOS heeft hier in 2002 een appartementengebouw in drie lagen laten bouwen naar een ontwerp van Ed Bergers, hier 15 appartementen, nr. 41 tm 23 en nr. 15 tm 7 en de hoek om in de Veestraat nog eens 9 stuks, met als adressen Van Riebeeckstraat 21, 19 en 17 en 5, 3 en 1 en Veestraat 68, 70 en 72.

J v Riebeeckstr 74-1

Dan volgen op nr. 74a, 74b, 74c en 74d nog vier woningen die tegelijk met het appartementengebouw van Tiwos en Ed Bergers zijn gebouwd, dezelfde opdrachtgever, dezelfde architect en hetzelfde bouwjaar, dezelfde steen en bouwhoogte. Voor de bouw van deze woningen zijn vier van de 25 woningen van het bouwplan van Publieke Werken en Jos. Schijvens moeten wijken.

Veestr 74e

Aan de overkant zien we er op nr. 74e nog een van, in aansluiting op het rijtje woningen in de Lemairestraat. 1951 was het bouwjaar en deze is van het losse-ramentype en dan de smalle variant.

Veestr 78-76

Veestraat 76 en 78 zijn oorspronkelijk (vóór 1900) één gebouw geweest. Links een lage woning met zadeldak die rechts overging in een lange eenlaagse schuur met daarin een stalling en een werkplaats. Landbouwer A.J. de Brouwer heeft hier lang gezeten. In 1936 heeft hij in een deel van het woongedeelte een winkel gemaakt, daar waar nu de pui met de twee ramen zien. Dat zal wel een melkwinkel geweest zijn. Ook liet hij toen de gevel van het woongedeelte optrekken. In 1977, de Brouwer was toen al vertrokken, werd de winkel weer bij de woning getrokken en kreeg het pand ongeveer het huidige uiterlijk.

Veestr 80-82

Nr. 80 dateert van 1951 en is gebouwd als 'magazijn met bovenwoning'. De opdrachtgever was groentehandelaar J. Moonen en het ontwerp was van Noud Heerkens die zich toen 'Bouwkundig en Arch. Bureau Heerkens' noemde. De dakkapel is op een lagere plaats in het dak terecht gekomen dan op tekening aangegeven. Ze zou ook in het midden van het dak moeten staan. Bij de rest van de gevel is wel de tekening gevolgd.

Veestr 123-121

We steken over en lopen terug. Nr. 123 en 121 zijn aan de beurt, twee wit geschilderde panden tussen de roodbruine gevels van De Zwarte Hond. Ze zijn wel een stuk ouder, nog van voor de vorige eeuwwisseling schat ik in. De naam van metselaar J.C. van Doren kom ik bij beide panden tegen; bij nr. 123 in 1934 als er een nieuwe schoorsteen op het dak komt en bij nr. 121 in 1929 als daar de gevel van eenlaags naar tweelaags gaat. Bij 123 wordt die pas in 1957 tweelaags, dan nog met boven vierruitsramen en beneden met een groot negenruitsraam. In 1984 worden de panden verbouwd tot woning met kantoor en krijgt 121 (het kantoor) de grote ramen die het nu nog heeft.

Veestr 117-109

Dan gaan we weer over naar het bouwplan 'Zeeheldenbuurt' van TIWOS en De Zwarte Hond voor 92 woningen en 18 appartementen. We zagen ze al eerder, nu de adressen 117 tm 109, vijf woningen.

Op nr. 107 en 105 zien we weer oude woningen. Ze zijn dit jaar op de kop af honderd jaar oud. In 1921 bouwde metselaar J.C. van Dooren hier in groepjes van twee en drie in totaal negen mooie woningen. Deze twee zijn ervan overgebleven. Ze waren eenlaags met een grote dakkapel. Rond 1970 zijn ze tweelaags geworden en in 1978 is het schilddak van 107 zadeldak geworden.

Veestr 101

Op nr. 101 keert De Zwarte Hond weer terug. Ik heb intussen een beschrijving van dit plan: herstructurering Uitvinders- en Zeeheldenbuurt in de Architectuurgids Midden Brabant van het CAST (2011) gevonden. Ik citeer hieruit:

'Deze twee volksbuurten zijn de afgelopen jaren op basis van een stedenbouwkundig plan van De Zwarte Hond geherstructureerd. In drie fasen zijn de kleine eengezinswoningen vervangen door meer stedelijke woonvormen in een ruimere stedenbouwkundige opzet. Door op enkele plekken gestapelde bouw toe te passen is een hoge woondichtheid verkregen. Bestaande en nieuwe pleinen en plantsoenen tussen de bebouwing zijn door groene straatprofielen met elkaar verbonden' 'De eengezinswoningen in de wijken kenmerken zich door een afwisseling van liggend en staand metselwerk en betonnen lijsten rondom ramen en deuren'

Veestr 99-89

Veestr 75-87

Veestr 73-65

Dan gaan we op **Veestraat nr. 99 tm 65** terug in de tijd. In 1917 bouwde de Dienst Publieke Werken onder leiding van de Directeur D. Huender hier 18 arbeiderswoningen. Vriendelijke eenlaagse woningen met in de ramen en deuren meerruits glas. In 1969 zijn deze woningen gerenoveerd, onder leiding van Architectenburo C.P.Ch.M. Peeters uit Ulvenhout en de eigenaar, de Gemeentelijke Woning Dienst. Deze Peeters zorgde er enerzijds voor dat de woningen meer licht en lucht kregen maar aan de ander kant haalde hij alle jus uit het gevelbeeld door een ware kaalslag op de ramen toe te passen, zoals nog te zien is op de streetviewbeelden van 2009 maar ook op de bouwtekeningen van KOVOS van 2010. Gelukkig heeft TIWOS, zoals de naam van de woningdienst nu luidt deze stap onlangs in 2010 meer dan goed gemaakt. Samen met KOVOS Architecten uit Eindhoven heeft zij de sfeer van de jaren twintig van de vorige eeuw weer volledig teruggebracht.

Veestr 81-83 (vanuit v Speijkstr)

Kovos heeft het werk bekroond met een zinken torentje dat boven de woningen nr. 83 en 81 is aangebracht. Wij belonen dit werk met een plaats van dit project op onze **HI**lijst. (moNU 454)

Veestr 60-50

Na nr. 65 lopen we nog een klein stukje door en lopen dan via de overkant, te beginnen bij nr. 50, terug. Op **nr. 50 tm 60** zien we een fraai rijtje van zes woningen die hier in 1949 gebouwd zijn in opdracht van Publieke Werken naar een ontwerp van Jos. Schijvens. Sociale woningbouw uit de wederopbouwtijd. De woningen hebben of een dakopbouw met Vlaamse gevel of een dakkapel gekregen. De wangen van de dakkapellen waren in 1949 nog bekleed met leipannen en nu met zink. Ieder huis heeft van Schijvens een mooie smalle hoge schoorsteen gekregen en een voordeur met een smal afdakje met daarboven een bijna vierkant bovenlicht. Alle ramen waren in 1949 nog onderverdeeld in vier ruiten. Mooie orangerode pannen en gevelstenen. Het rijtje verdient ook een plaats op onze **HI**lijst. (moNU 456)

Veestr 62

Nr. 62 is een vrijstaand woonhuis dat al in 1915 gebouwd is, in opdracht van koetsier A. Huijbregts. Een mooi huis met links en rechts van de voordeur twee smalle vensters met ieder zes ruiten. En boven in het dak in het midden een bescheiden dakkapel. In 1935 wordt de woning door dezelfde Huijbregts die zich dan echter koopman noemt, veranderd in een winkelhuis. In 1991 zien we op een tekening ineens de twee dakkapellen staan die we nu ook zien. De kleine kapel is nergens meer te bekennen...

Vestr 66a-64

Dan volgt op nr. 64, 64a, 66 en 66a en het hoekhuis Jan van Riebeeckstraat 2 een rijtje van vijf woningen dat hier in 1995 gebouwd is door aannemer Gebr. van de Ven naar een ontwerp van de architecten Smink, Lancée en Brouns uit Heerlen. Nette woningen.

v Linschotenstr 17-25

En zo zijn we weer in de Jan van Riebeeckstraat beland waar we aan de linkerkant alleen een garage zien die hoort bij het hoekpand dat zijn adres heeft in de Van Linschotenstraat, nr. 25. Dit pand is gebouwd als winkelhuis in 1957 in opdracht van W.J. Huijbregts. Een groetenwinkel moet het geweest zijn. Het ontwerp is van architect C. de Hoop uit Waalwijk. De ramen boven waren oorspronkelijk alle verticaal in tweeën gedeeld.

Ook de volgende vier woningen zijn van dezelfde architect en bouwjaar. Een andere opdrachtgever: A. Lips. Bij nr. 17 zien we nog de oorspronkelijke raamindeling. Huizen in de wederopbouwstijl.

v Linschotenstr 17-4 (pleintje)

De straat maakt een knik zodat er een soort pleintje ontstaat.

v Linschotenstr 3-15

Nr. 15 is ook in 1957 gebouwd, in opdracht van P. van der Meijs. Een woning met op de begane grond een garage. J.A.C. Huijsmans was de architect. De ramen op de verdieping hadden oorspronkelijk een vierruitsverdeling. Hierachter was de woonkamer gesitueerd.

De volgende zes woningen zijn door aannemer Joh Corsten gebouwd, in 1941. Verspreid over twee bouwplannen. Het ene, dat de woningen nr. 13 en 11 betreft is gedeeltelijk getekend door de architecten C. J. en F. van de Meerendonk en het andere door Jan Robben. Het zit ingewikkeld in elkaar maar het komt erop neer dat alleen de woningen nr. 13 en 11 iets van de tekening van Van Meerendonk hebben meegekregen, namelijk de voordeur met de vier ruitjes in het bovenlicht. De ramen zijn dus van Robben ze hadden oorspronkelijk beneden en boven dezelfde indeling, een vierkant raam in het midden en links en rechts daarnaast twee zijramen met ieder zes ruitjes blank glas in lood.

Nr. 1 is het huis op de hoek dat we direct in de Oeverstraat nog tegenkomen.

v Linschotenstr 2-4

We lopen terug via de overkant. Voordat we nummer twee aantreffen zien we nog een garage met een kamer erop. Het lijkt een huis maar het is het niet. De garage hoort bij een woning in de Oeverstraat en is in 1963 gebouwd en de verdieping erop is een berg- en werkplaats, gebouwd in 1968.

Dan volgen twee woningen nr. 2 en 4. Ze horen bij een bouwplan voor in totaal drie woningen, samen met een woning in de Olivier Noortstraat, gebouwd in 1955 in opdracht van R. van der Schoot naar een ontwerp van Ouborg en van der Weegen. De ramen boven waren oorspronkelijke in vier ruiten verdeeld en het benedenraam was horizontaal in zessen gedeeld.

v Linschotenstr 6-12

v Linschotenstr 6-8 D

De straat maakt weer zijn knik. Dan volgen op nr. 6 en 8 weer twee woningen van aannemer Joh. Corsten en architect Jan Robben en dit plannetje wordt op nr. 10 en 12

weer herhaald. De slaapkamerramen zijn anders uitgevoerd dan op tekening aangegeven. Maar dat heeft misschien aan de oorlogstijd gelegen waarin ze gebouwd zijn: 1941.

v Linschotenstr 20-6

Op nr. 14 begint een nieuw bouwplan van in totaal 14 woningen dat over drie straten doorloopt. Hier vier huizen: nr. 14 tm 20. Jan Robben was weer de architect en de Fa. Alph. De Kok de opdrachtgever. Het bouwjaar is 1950. De ramen waren alle veelruits. De woningen hebben doordat bijna overal de ramen eenruits zijn geworden veel van hun charme verloren. Bij nr. 18 zien we nog boven de originele raamindeling. Nr. 22 en 24 zijn garages. Nr. 26 is het hoekhuis dat van zijn voortuin een achtertuin heeft gemaakt, waarschijnlijk omdat de architect in de zijgevel die grenst aan de voorkant twee dubbele tuindeuren had voorzien.

J v Riebeeckstr 14-24

We gaan linksaf de hoek om en zijn weer terug in de Jan van Riebeeckstraat. Hieraan de linkerkant zien we op nr. 14 tm 24, een vervolg van het woningbouwplan van Alph. de Kok en Robben met zes woningen. Hier zien we nergens veelruitsramen meer.

J v Riebeeckstr 18-20 D

Wel een opvallende halfronde onderdoorgang in het midden van de rij. En aan het begin van de voortuintjes mooie poortpaaltjes. Nr. 20 en 22 hebben in 2005 een dakkapel gekregen, bij nr. 24 gebeurde dat in 2011.

Voordat we weer linksaf de hoek om gaan zien we dat ook hier van de voortuin van het hoekhuis Olivier van Noortstraat 29 achtertuin gemaakt is.

O v Noortstr 5-25

Het plan van de Kok gaat hier in deze straat nog verder met nr. 23 en 21.

Op nr. 19 tm 11 treffen we vijf woningen aan die in 1939 gebouwd zijn door aannemer Joh. Corsten. Het ontwerp is weer van Jan Robben.

O v Noortstr 15-13 D

Halfronde voordeuren. Nr. 11 benadert noch het meest het oorspronkelijke ontwerp. In het woonkamerraam worden hier alleen de verticale stijlen in het onderraam gemist.

Nr. 9 is in 1957 gebouwd naar een ontwerp van S. Konings. Er is wat onderverdeling uit de ramen gehaald.

Nr. 7 is het derde huis van de drie huizen die in opdracht van R. vd. Schoot in 1955 gebouwd zijn. De twee andere huizen kwamen we net al tegen aan de Van Linschotenstraat op nr.2 en 4. De architectuur is van Ouborg en van der Weegen. De ramen boven waren vierruits en het raam beneden zesruits.

Op nr. 5 is in 1975 een huis gebouwd naar een ontwerp van Architectenburo Ing. Frits Dansen. Netjes.

We gaan linksaf de Oeverstraat in en behandelen de linkerzijde. Die begint bij nr. 51. Deze rij huizen tot en met nr. 47 zijn alle eenlaagse zadeldakhuizen geweest met een raam en een deur en gebouwd rond de vorige eeuwwisseling. Op nr. 51 komen we in het archief de namen tegen van een bloemist L. Vugts die in 1918 vergunning vraagt voor de aanleg van een beukenhaag als straatafsluiting en kantoorbediende L. van Pelt die in 1929 iets aan zijn waterafvoer laat doen. In 1971 laat J. J. van der Stappen zijn gevel met een laag verhogen samen met architect Frits Dansen. Dezelfde Van der Stappen bouwt in 1975 achter dit huis samen met dezelfde Dansen de geheel nieuwe woning die we net zagen.

Nr. 49 heeft zijn gevel in 1977 tot het huidige niveau verhoogd. De raamindeling is wel wat vereenvoudigd. Hetzelfde is gebeurd bij nr. 47. Ook een gevelverhoging in 1977. De gevel van nr. 45 is in 1974 verhoogd. Ook hier zijn de raamindelingen wat gewijzigd. Dan volgen op nr. 43 tm 29 acht woningen die in 1940 gebouwd zijn door aannemer Jos. Heerkens van Bavel naar een ontwerp van Noud Heerkens. Op nr. 41 zien we nog hoe de woningen er oorspronkelijk uit gezien moeten hebben. Boven klopt alles nog, in het benedenraam ontbreken de twee verticale staanders in het onderraam.

Het volgende huis heeft zijn adres aan de Van Linschotenstraat nr. 1 terwijl het met zijn voorgevel aan de **Oeverstraat** gebouwd is samen met Oeverstraat 25, twee huizen, met bouwjaar 1941. Ook van aannemer Jos. Heerkens van Bavel en architect Noud Heerkens. Het grote bovenraam had in de zijramen nog vier ruiten en zo zag het woonkamerraam er ook uit.

Oeverstr 21-25

Nr. 23 en 21 zijn weer twee huizen van rond 1900. Nr. 23 heeft een verhoogde gevel gekregen in 1969 en daar is niets meer aan veranderd. Wel is er in 2015 een dakkapel aan de woning toegevoegd. Nr. 21 heeft zijn gevel verhoogd in 1984 en die is daarna ook onveranderd gebleven.

Oeverstr 19-17

Oeverstr 3-23

En dan volgden op **nr. 19 tm 3** negen woningen die ook rond 1900 gebouwd zijn maar alle hun oorspronkelijke voorgevel behouden hebben. Alleen nr. 15 heeft zijn woonkamerraam vergroot en zijn voordeur verlaagd. De woningen 13 tm 3 zijn huurwoningen, eigendom van TIWOS, de drie andere zijn veronderstel ik particulier bezit. De huurwoningen zijn in 1986 gerenoveerd. Het zijn nog mooie gevels met sierlijsten onder de daklijst en gekleurde bakstenen rollagen boven de deuren. Bijzondere woningen die nog een goede indruk geven hoe het wonen er rond 1900 uit gezien moet hebben. We zetten ze op onze **HI**lijst.

Oeverstr 2-12

We lopen via de overkant terug. Op nr. 2 tm 12 zien we dezelfde huizen als we eerder vandaag hier vlakbij in de Veestraat nr. 2 tm 36 zagen. Het bouwarchief zwijgt er ook hier over. In de Forelstraat zagen wij deze woningen eerder. Daar waren het woningen

die gebouwd zijn in 1959 in opdracht van Publieke Werken naar een ontwerp van Jos. Donders.

J Evertsenstraat

We gaan linksaf de Jan Evertsenstraat in. Het eerste stuk nodigt niet erg uit met de kale eindgevels, tuinmuren en garages. Misschien een **verbeterpunt**?

J Evertsenstr 31-13 (plein)

We gaan linksaf de hoek om en zien daar aan een soort pleintje een botsing van stedenbouwkundige opvattingen links de rechte lange rijen van de wederopbouwtijd en aan de overkant de 'bloemkool'wijken van de jaren zeventig.

J Evertsenstr 41-13

Op nr. 41 tm 13 zien we nog eens 15 woningen van het Forelstraat type, ± 1959, Jos. Donders en Publieke Werken. Ondertussen heb ik voor deze woningen de BAGviewer geraadpleegd en die geven een bouwjaar van 1964 aan.

Op nr. 11c, 11b en 11a zien we nog eens drie woningen die Publieke Werken hier in 1987 heeft laten bouwen samen met de twee woningen Hoogtestraat nr. 9 en 7 die we eerder vandaag zagen. Ook dit ontwerp is geïnspireerd op de Donderswoningen die we net zagen.

Dan gaan we wat terug en naar rechts waar we aan het pleintje nog eens drie woningen zien Jan Evertsenstraat nr. 11, 9 en 7 en vervolgens aan de door meanderende Jan van Brakelstraat op nr. 2 tm 20 nog eens tien woningen van het plan voor het bouwen van 72 woningen de Hinde van Sigma Bouw en Buro voor Architectuur Pieter Ghering BNA. We zagen eerder vandaag al delen van dit plan. Bouwjaar 1976.

J Evertsenstr 32-12

We lopen weer terug naar de Jan Evertsenstraat en zien daar hoe een rijtje van tien Hindewoningen (nr. 12 tm 32) zich achter hun bergingen door de straat slingert. Ook Sigma, ook Ghering, ook 1976. Ad constateert dat hier toch een vriendelijk woonklimaat is gecreëerd.

Oeverstr 30-20

En zo komen we weer terug in de Oeverstraat waar het plan de Hinde zich langzaam schoksgewijs in het keurslijf van de verder strakke Oeverstraat laat dwingen, nr. 14 tm 30, nog eens negen woningen van Sigma, Ghering en 1976.

Hoogtedwardsstr 63-49

Hoogtedwardsstr 33-37

En dan, tot slot, zien we, nadat we een klein parkeerpleintje gepasseerd zijn en linksaf de Hoogtedwardsstraat zijn ingeslagen, het laatste deel van het Hindeplan, in totaal nog eens 22 woningen, nr. 63 tm 21. We herhalen het nog maar eens: Hinde, Sigma, Ghering en 1976.

Einde van een wandeling waar we weer veel variëteit gezien hebben.

GB 9.08.2023